

בס"ד, ערב פורים תשע"א

פּוֹרִים הַחֵל בְּמוֹצָא שַׁבָּת

השנה חל יום פורים י"ד באדר ביום ראשון. אמונם אנו היירושלמיים קוראים את המגילה רק ביום ראשון בערב אויר לט"י באדר "פורים דומוקפין", אך בכל זאת הדבר נוגע לנו.

תענית אסתר

יום חמישי תענית אסתר – י"ג באדר חל השנה בשבת על כן מקדים את התענית לפני השבת ומכיון שאין קובעים תענית בתחילת בערב שבת מקדים יום נוסף ליום חמישי י"א באדר. התענית מתחילה מעלות השחר (4:30) ועד ליצאת הכוכבים (08:08).

זכור למחצית השקל - אחורי מנהה של הצום או ביום ראשון בוקר.

סעודה שלישיית שבת ערב פורים החל במווצאי שבת

אכן במושך לחנוכה ופורים איפלו אף גמר סעודתו בלילו אינו מזכיר של חנוכה ופורים רק של שבת בלבד כיוון דבלאי"ת הזכרה מעין המאווע' לחנוכה ופורים אינו אלא רשות כנ"ל בסימן קפ"ז ס"ד ב"כ חמ"א ועוד הרובה אחרים (כו) משנה ברורה

סדר תפלה פורים החל במווצאי שבת

לספרדים: עמידה, חצי קדיש, שובה, וייה נעם ברכות "בורא מאורי האש", קריאת מגילה, אתה קדוש, קדיש תתקבל, שיר למעלות קדיש ועלינו לשבח. לאחר מכן מבדים: יין, בשדים והבדלה.

לאשכנזים: עמידה, קדיש תתקבל, מגילה, וייה נעם, יושב בסתר, אתה קדוש, קדיש שלם ללא תתקבל (יהא שלמא), סיום התפילה כבכל ערב. הבדלה כריגל.

דין סיועות פורים

שולחן ערוך

סימן תרצה, א הגה: מצוה להרבות בסעודות פורים (טור) ; ובסעודה אחת יוצאים (מרדכי ספ"ק).

סעודות פורים שעשאה בלילו, לא יצא ידי חובתו.

הגה: ומ"מ גם בלילו יש מהיר ורבה קצת בסעודה. (תשובה מהרי"ב).

משנה ברורה

ס"ק ג

וירבה קצת בסעודה - ואיפלו משחל הי"ד במווצאי שבת ועשה סעודה חשובה בסעודות שלישיית מ"מ צייך להרבות קצת בלילו לבבוח פורים אך אינה סעודה כמו למן דשם צריך להרבות יותר. כתבו האחרוניים דనכון ללבוש בגדי שבת ג"כ מבערב וימצא אתי"כ בימי נרות זולקות ושולחן ערוך ומטה מוצעת:

פּוֹרִילֶפֶת הַחֵל בְּמוֹצָא שְׁבָת

מקופים ופרוזים המחליפים את מקומם

אדם הנמצא **במושאי שבת בירושלים** ומקום מגורי הוא מחוץ לירושלים, וביום ראשון מתענד לנסוע מחוץ לעיר ולא לחזור עד לבוקר יום שני, לפחות. – זה יכול להיות חיל המשרת בכל מקום מחוץ לירושלים, בחור בפנימייה מחוץ לירושלים השותת בירושלים – ואז נוצר מצב שבוים הקראיה בעיר הארץ הוא בירושלים ובוים הקראיה בירושלים היא בעיר אחרת. אדם כזה צריך לקרוא את המגילה **במושאי שבת** אפילו שהוא בירושלים ולמחרת לבוקר יום ראשון, ומתחייב בכל חינוי הפורים ביום ראשון י"ד כפраз. על כן תihilim החוזרים לשירות ביום א' ימצאו מקום הקוראים בו **במושאי שבת מגילה**.

"ירושלמי" – מוקף, הרוצה לצאת מחוץ לירושלים **במושאי שבת** לא יכול לקרוא את המגילה אלא רק לאחר צאתו מירושלים. כיון שמחשבה בלבד אינה מועילה.
(מ"ור מנחת אברהם זיע"א סימן ז, ג)

הנמצא **בירושלמי בשבת** ויוצא **במושאי שבת** מחוץ לירושלים ומתענד לחזור לירושלים ביום ראשון לאחר עלות השחר 30:4: לבוקר חייב בפורים ביום י"ד וגם ביום ט"ו.

בן עיר שרצה לבוא לירושלים במהלך יום ראשון ואילו עד עלות השחר של יום שני, מתחייב בעירו וגם בירושלים, י"ד וגם ט"ו.

הנמצא **בעיר אחרת במושאי שבת** ורצה לחזור לירושלים באותו ערב ועד לפני עלות השחר של יום ראשון, מתחייב בפורים רק בירושלים ביום שני.

קריאת מגילה ברוב עם

סימן תר"צ

ס"ק סב

להזור אחר עשרה-ואם בעת הוא קורין אותה הציבור בבחכ"נ אז אפילו יש לו כי
אנשים בביתו מצוהليلך לשם משום ברוב עם הדעת מלך וכן מי שהיה ביתו סמוך
לbihchein וחלונתו פתוחות לביהchein אף"ה צריך לילך לבחכ"נ לכוי"ע משום ברוב עם
ועיין בבה"ל:

משתה ושמחה - הלו והודאה

בפורים, תקנו חכמים, ליכרין נס ההצלה, משתה ושמחה - כך מבטאים את שמחות הימים. מכיוון
שהמן התקנון להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים השמדת פיזית. לעומת זאת, בחנוכה (כ- 250
שנה לאחר מכן), רצוי היונים להעביר את עם ישראל על דתו ואסרו קיומם מצוות, لكن תיקנו
חכמים בחנוכה "הלו והודאה" - על הצלחה המשמדת רוחנית.
*השנה פורים פרושים מוצאי שבת עיינו בעמוד 4 לפרטיה ההלכות

תפילה

בתפילה פורים וכן בברכת המזון מוסיפים "על הנסים...בימי מרדכי ואסתר". בתפילה שחרית
קוראים בספר תורה פרשת "ויבוא עמלך" ויש הנוהגים להוסיף אחר שיר של יום את המזמור:
"למנצח על אילת השחר".

4 מצוות פורים

דיני ומנהגי פורים מבליטים את האחדות שבעם ישראל ואת הדאגה והעזרה לחיש, חכמים קבעו
דין ומנהג אלו נגד הטענה המורושת של המן בפניו אחושר: "ישנו עם אחד מפוזר ומפוזר
בין העמים" עם שאין תכלית לקיומו, כיוון שאין בו אחדות.

קריאת מגילה:

אנשים ונשים חביבים לקרואו או לשם את קריאת המגילה כולה מtopic מגילה כשרה הכתובה על
קלף. זמני הקראיה, בעבר: מצאת המכבים עד ע寥ות השחר. ביום: מזריחת החמה ועד ש�יעמה.
לפני הקראיה מברכים שלוש ברכות: על מקרה מגילה, שעשה נסים ושהחינו. בקריאה השניה
בבוקר מברכים שוב האשכנזים שלוש ברכות והספרדים רק שתי ברכות, ללא שהחינו. לאחר
קריאה המגילה מברכים ברכות "הרבת ריבנו" (בציבור בלבד).
הציבור קורא בקהל רם ארבעה פסוקים המסתמכים את שלבי הנס: "איש יהודי", "בלילה ההוא",
"ומרדייכי יצא", "ליהודים הייתה".

נהוג להזכיר ולהזכיר באמצעים שונים בזמן קריאת המגילה כשמגיינים לשם "המן", כדי שימה
שםו. על פי הפסוק: "מחה תמהה את זכר המן" - והמן מזרע עמלך היה.
משלוח מנות איש לרעהו:

הנתינה לחבר מרובה אהבה ואחוות. שלוח אדם לחברו שתי מנות וכל המרבה הרי זה משובת.
מתנות לאבינוים:

גם בעת השמחה הרבה זוכים גם את העניים הנזקקים. שלוחים לשני עניינים לפחות מנה לכל
אחד, מנה זו צריכה להיות כדי סעודה פשוטה.

סעודה פורים:
עורכים סעודת מצווה ומרבים בשער, מגדנות ודברי מתיקת. זמן הסעודה הוא ביום ושיטה יין
וישמת.

מנהגי פורים

זכר למחצית השקל:

לפני קריאת המגילה נהוגים לתרום "זכר למחצית השקל" שהיה ניתן בזמן שבית המקדש היה
קיים. ומדוע נותנים מחצית? - כדי שישים אדם אלomo כי רק בצרוף מחצית השקל השניה של
חברו הוא שלם. אדם בודד הוא רק "מחצית".

עד דלא ידע:

עד דלא ידע:

בדרך כלל השכירות היא שלילית ומדווע אמרו חכמיינו: "חייב אדם לחותבם בפורים עד שלא ידע בין אדורר המן לבורך מרדכי"? מפני שככל הנשים שנעשו היו קשורות בין. ושוגי הוועברת מלוכותה- במשתה הין. אסתור נכנסה לטאקייה- במשתה יין. מפלגה המן החוללה- במשתה יין. לאבוזרחה)

ונחפץ הוא:

נהגו לחתפש וללבוש מסכות כדי שלא יכירו זה את זה וטעמו של המנהג בזמן שקדם לנט פורים. בזמן נבודניאר השטחו יישראל לפסל, על כן קיבלו את העונש בגין התנהגותם. אך פיוון שכל השתחווים היו רק העמדת פנים ולא התוכנו באמות לעבור עבודה זורה, אף הקב"ה מהג באותה מידת ובסוף לא נעשו אלא הצלחה גודלה הייתה. זכר לכך משנים את פניו בתחפושות כדי שלא יכירונו.

לשאלות ביהדות והלכה

הרבי מרדי ענתבי

רב ומורה הוראה

רמת בית הכרם, בית הכרם ויפה נוף

טלפון 6434149

לעין

אמ"ר

המחנן הרוי יוסף ב"ה ר' מאיר ענתבי ז"ל
נ.ל.ב.ע. ט"ז טבת ה.תשס"ה